

KÉMIAI NYOMOZÁS A NETEN!

Mi lett az Északnyugati átjáró felfedezőivel? Miért betegedtek meg egy japán kisváros, Minamata lakói, és mi okozta az 1976-os philadelphiai járványt? A Laborkaland online kémiaverseny idei kiírásában a diákok rejtélyes eseteknek eredtek a nyomába.

SZERZŐ: SZUNYOGH GÁBOR | WESSLING HUNGARY KFT.

Novemberben újra elindult Magyarország első internetes, közel fél éven át tartó kémiaversenye, amelynek célja, hogy a középiskolások körében népszerűsítse a kémia tudományát, rámutasson annak mindennapi jelentőségére. A legutóbbi forduló, azaz a Laborintus során a szervezők (a WESSLING független laboratórium munkatársai) tudományos időutazásra invitálták a természettudományok iránt érdeklődő tanulókat, akiknek két ikonikus figura, Kovács Gabi és kutyája, Szimat segítségével egy föld alatti laborból, azaz a Laborintusból kellett kijutniuk a verseny online felületén. Arkhimédész, Paracelsus, Boyle és Faraday laboratóriumában a gyógyszerkémiaától a gáz-törvényeken át az elektronok világáig

számtalan érdekes területet ismerhet meg a diákok, akik a kémia segítségével járnak utána különböző rejtélyes eseteknek: járványoknak, szennyezéseknek, különös megbetegedéseknek, bűnügyeknek.

Azok a versenyzők, akik lelkiismeretesen végigcsinálják az online feladatokat, megtudhatják, hogy miért haltak meg az Északnyugati átjárót felfedező hősök, és hogyan sikerült mindezt kideríteni; rádöbbenhetnek, mi okozta az 1976-os philadelphiai járványt, és hogyan működik a titkosírás.

tesen végigcsinálják az online feladatokat, megtudhatják, hogy miért haltak meg az Északnyugati átjárót felfedező hősök, és hogyan sikerült mindezt kideríteni; rádöbbenhetnek, mi okozta az 1976-os philadelphiai járványt, és hogyan működik a titkosírás.

Miként válnak a zöldségek indikátorokká? A verseny kísérleteiből ez is kiderül.

A kémia használja a mindennapokban

A vetélkedő az elmúlt években számtalan érdekes feladattal igyekezett felhívni a figyelmet a kémia mindennapi hasznára. Kiderült, mi történik a görögdinnyével, ha tengervízben hűtjük, miként válhatnak a konyhai zöldségek indikátorokká, hogyan főzzük a legjobb tésztát, miért lyukas a sajt, milyen módon tudunk fagylaltot készíteni mélyhűtő nélkül, a legkitartóbbak pedig még az aranycsinálás titkát is megismerték.

A közel fél éven át tartó verseny legtöbb pontot elért tíz versenyzője bejut a 2017-ben 25 éves WESSLING laboratórium vadonatúj Tudásközpontjába, ahol betekintést nyerhetnek egy titkos világba. Megnézhetik, hogyan működnek a 21. századi berendezések: miként választják el egymástól a molekulákat, hogyan találják meg a tűt a szénakazalban.

A nyerteseket a megújult és kibővült Csodák Palotájában életre szóló tudományos élmények, illetve izgalmas kémiai kísérletek várják: klorofilból készíthetnek kromatogramot, szappanbubo-

A Laborkaland ikonikus figurái: Gabi és Szimat

rékből vízmolekulát, sőt tejfölt is „hamisíthatnak” majd.

A Laborkaland népszerűsége évről évre nő. Híre több tízezer diákhoz jut el évente, és több ezren szállnak versenybe rendszeresen. Tavaly már 60-nál is több településről, illetve határon túlról is szép számmal regisztráltak a játékba a középiskolások, ami a kémiatanárok buzdításának is köszönhető.

„A hagyományokkal szakítva, a verseny sokkal inkább a hétköznapi ember és a kémia kapcsolatára hívja fel a fi-

gyelmet” – mondta el Takács Nóra budapesti tanuló. A kolozsvári Szász-Zsiga Nikolett szerint a Laborkaland kiváló példája a játszva tanulásnak. A kísérletek eloszlatták az unalmas kémia sztereotípiáját. Mások – így például Tímár Paula – azt emelték ki, hogy az iskolai tananyag mellett mást is tanulhattak.

A Laborkaland kémiaverseny 2014-es indulása óta mára igazi mozgalommá vált. Legújabb fordulója, amely november 15-én startolt, egészen 2018 tavaszáig tart majd.

A nyertesek bejutnak egy igazi titkos vizsgálólaboratóriumba és egy tudományos élményközpontba.

